

Informationsblad om Frontotemporal demens (Frontallobsdemens)

Vad orsakar sjukdomen?

Orsaken till frontallobsdemens är okänd. I en del fall finns ärftliga orsaker, i andra fall vet man idag inte vad som utlöser sjukdomen. Nervceller i hjärnans främre delar skruppnar och dör. Följaktligen uppstår då störningar i de funktioner som styrs från den delen av hjärnan, t.ex. planering, omdöme, insikt, koncentrationsförmåga. Frontallobsdemens kallas också för pannlobsdemens.

Hur yttrar sig sjukdomen?

Hjärnans främre delar utgör en tredjedel av hela hjärnan. Hela vår personlighet och förutsättningar för ett socialt liv finns i hjärnans främre delar. Förmåga som koncentration, planering, insikt och omdöme styrs därifrån, liksom impuls och aggressivitetsskontrollen. Pannloben har också betydelse för vår förmåga att uttrycka oss.

Tidigt i sjukdomen sker ofta en förändring av personligheten. Den drabbade personen kan bli mer självupptagen och ha mindre förmåga att engagera sig i andra människor. Det är inte heller ovanligt att våra oskrivna regler för vett och etikett försvinner. Personen saknar insikt i dessa förändringar och detta leder ofta till konflikter. Det är ofta lönlöst att diskutera vem som har rätt eller fel i dessa situationer.

Andra tidiga symtom är koncentrationssvårigheter, man påbörjar olika saker som man inte har förmåga att fullfölja.

En del personer saknar initiativförmåga, medan andra kan bli mycket aktiva på ett ohämmat sätt. Ibland förekommer psykiska symtom som nedstämdhet, håglöshet och hallucinationer (upplevelser som bara är verkliga för den sjuke).

Det är också vanligt med ökad aptit och ett stort behov av sötsaker.

Vid en frontallobsdemens är ofta minnet välbevarat i början av sjukdomen.

Någon har liknat pannloben vid dirigenten och övriga hjärnan som orkestern. Med andra ord, man har alla förmågor i behåll, ”instrumenten”, men ”dirigenten”, som talar om när, var och hur dom ska användas fungerar inte.

Frontallobsdemens påverkar förmågan att köra bil och använda vapen. Läkaren är därför skyldig att värdera den drabbades lämplighet till körkorts- resp. vapeninnehav.

Vilken behandling finns mot frontallobsdemens?

Det finns idag inga läkemedel som botar frontallobsdemens. Ibland används läkemedel för att lindra psykiska symtom, t ex ångest. Detta innebär att människor i omgivningen behöver information och kunskap för att kunna anpassa sitt bemötande av den sjuke.

Mer information

Vill du veta mer och har tillgång till dator kan du gå in på följande sidor:

www.demenscentrum.se

www.1177.se